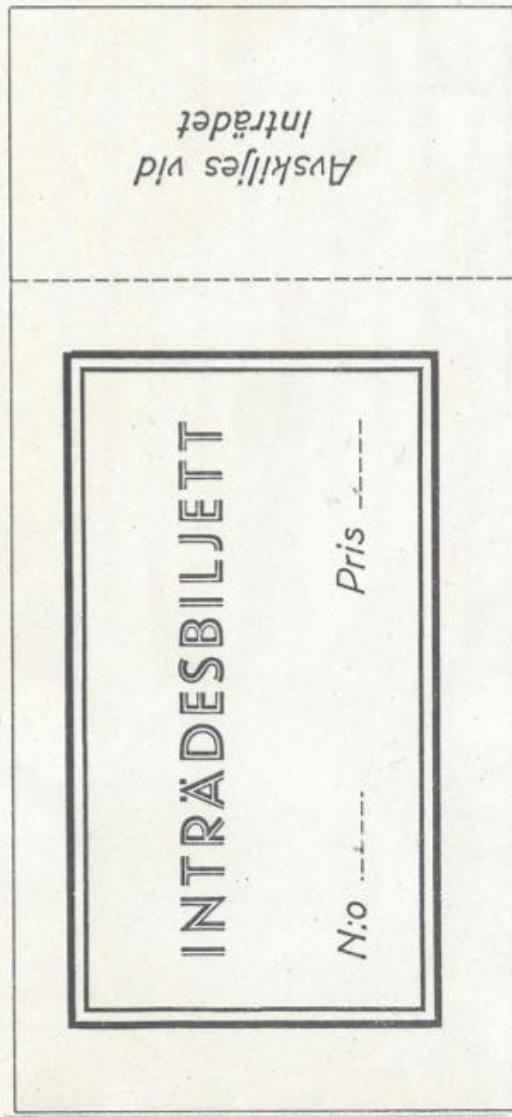

KARDI MATERNSKA

pärskeitä

C-VITAMINOITU

HARTWALL
two veden kielenne

Pärsketää : Ressun äänenkannattaja

TOIMITUS:

65. vuosikerta

Päätoimittaja: lehtori Timo Tenhola

Vastaava toimittaja: Tapiio Lahdenmäki

Toimitussihteeri Timo Lapila

Toimittajat Kyösti Sysiö, Kari Tapiola,

Sakari Vainikka

Levikkipäällikkö: Juhani Numminen

oikaisu

Toimitus päästti viime numeron purnauspalkalla julkisuuteen iutun, jossa oli hyökkäys kolumme ruotsinkielien opetusta vastaan. Ajatelimme, että täällä palstalla kärkeväät ja liioittelevatkin mielenpurkaukset ovat oikeutettuja. Ju-

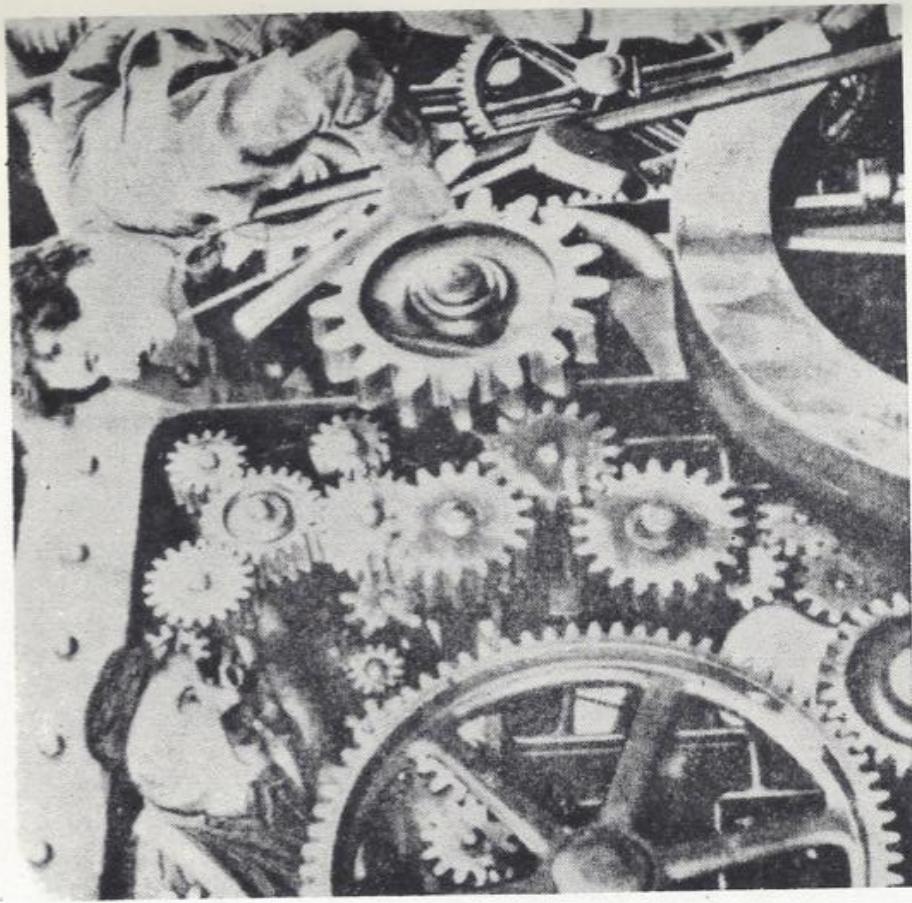
tussa oli kuitenkin selvää totuuden väristelyä, ja siksi pieni oikaisu on paikallaan. Nimimerkki Frankie väitti, että koulussamme nelosen saanut oppilas selvisi *l o i s t a v a s t i* Kouluhallituksen uusintakokeissa. Totuus on kuitenkin se, että ko. oppilas opiskeli ennen koetta ylimääräisesti kuusi viikkoa ruotsia ja sai sen jälkeen kokoon arvosanan 5. On valitettavaa, että PÄRSKEIJIIN pääsi väriä tietoja. Toimitus pyytää tätä luki joita anteeksi.

pääkirjoitus

Ennen Ressua mainittiin urheilukouluksi, me tämän päivän resut pitänemme nimitystä kulttuurikoulu miellyttävämpänä. Niinpä useimmat meistä yrityväät parhaansa mukaan hankkia kulttuuripersonaan arvonimeä, mikä on tietyistä kannatetava pyrkimys. Mutta käsite kulttuuri ymmärtääni teinimaailmassa kovin suppeasti; siihen luetan lähiinä filmikerhot, Sacrikosken runot ja jazz-konsertit. Politiikasta ihanteellinen kulttuuripersona esittää vain ylimalkaisen ivallisia miehipiteitä. Eihän yhteisten asioiden hoito ole kulttuuria.

Yhteiskunnallinen passiivisuutemme lienee luonnollinen vastareaktio 30-luvun nuorisoliikkeille, jotka tämän hetken perspektiivistä näyttävät läriettömiltä ja vastenmielisiltä. Kiihkoisammallisuuteen ei kukaan ajatteleva teini toivoakaan palattavan, mutta toisaalta poliittinen tie-tämäkö myös ja välinpitämättömyys luovat suotuisan maaperän uusille äärimmäisyysliikkeille. Olen sitä mieltä, että hakaristi olisi poistettava teinkuntamme kaapin ovesta.

Tapiolahti

Kaksi vuotta sitten fil.tri. Pekka Lappalaisen aloitteesta perustettu kerho on nuorimpia, mutta virein teinikuntamme hengenahdistusta potevista kerhoista. Parin vuoden aikana on jo ehditty kustella ja riidellä kiivaastikin pasifismista, jutalaisista, 1918:n tapahtumista, radiolaista, sen-suurista, kuolemanrangaistuksesta ja lukuista muista aiheista. Keskustelijoita on ollut kokouksissa 20—70, riippuen aina alustajista ja aiheen mielenkiintoisuudesta.

Koulussamme näyttävät erityisesti sisä- ja idän-politiikkaa koskettelevat aiheet saavan suurimmat joukot väittemään kokouksiin ja puolustamaan omia mielipiteitään. Ressusta on vuosikymmenien aikana lähtenyt lukuisia suuria politiikoja, joiden joukossa on ollut edustajia kai-kista puolueista, ja kerhon johto toivoo, että keskustelutilaisuudet kasvattavat tämänkin hetken ressuista sanavalmiita miehiä yhteiskunnan eri aloille.

Kerhon kuraattorina on nyt toista vuotta mäistäri Penttilä ja puheenjohtajina Somersalmi ja Raitasuo, sihteerinä Nykäsenoja. Viime syksynä seuralla oli kaksi kokousta, joissa väiteltiin koulu-laitoksen nykyisyydestä ja eurooppalaisen tulevaisuudesta. Tämän vuoden ensimmäisessä koukussessa vaihdettiin mielipiteitä isänmaallisuudesta. Vanhat jäsenet ovat sankoin joukoineen olleet mukana, mutta erikoisesti 6-luokkalaiset uudet jäsenet toivotetaan tervetulleiksi ja puheenjohtajat ottavat hyvin mielleän vastaan kaikki ehdotukset uusiksi keskustelunaiheiksi!

Ilkka Raitasuo

yhteiskunnallinen
keskustelukerho

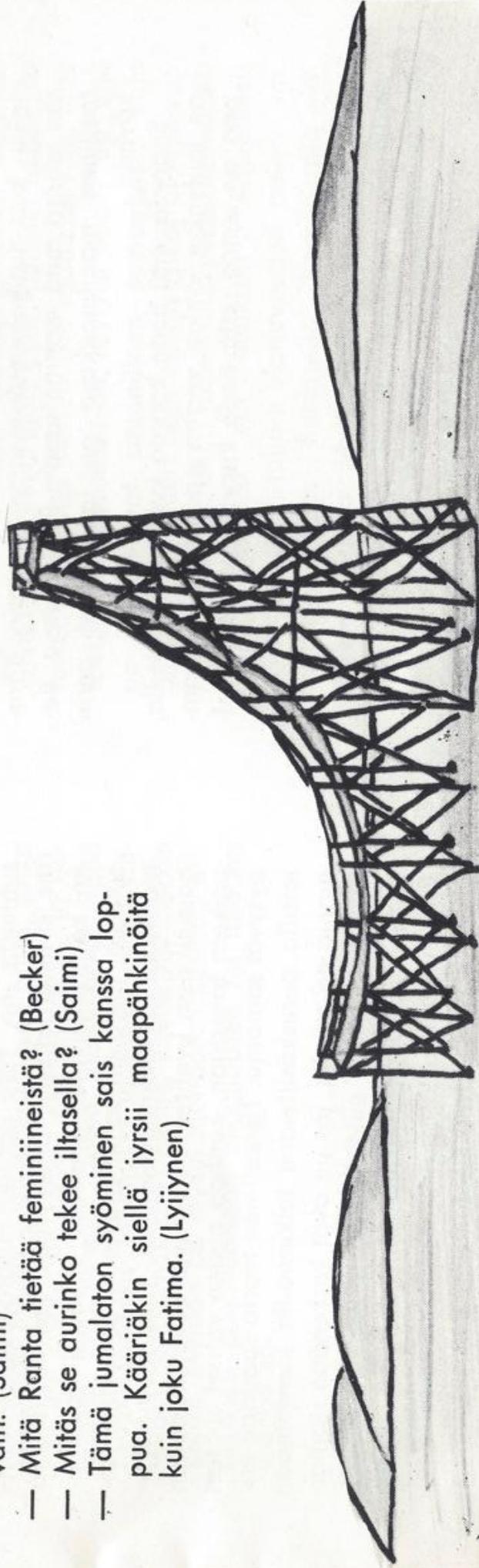
Kykkäjä :

- Mitä te olette täksi kerraksi jättäneet luke-matta?
- Se on eri asia, jos ei tiedä, mikä tuntikaan on menossa.
- (Pöyrille) Meethän sie kotiin jonakin pä-vänä.
- (Kallelle) Kalle, älä viitsi tulla niin lähelle!
- Muita:
- Minulta riittää jutuja vaikka kolmeen pär-keeseen. (Haulikko)
- Avatkaa ikkuna ja menkää ulos siitä. (Be-ker)
- Minä pelkään suuresti Matti Uuspääätä. (Kis-sa)
- Sibeliuksen patsaasta tulee sellaisia torvia vain. (Saimi)
- Mitä Ranta tietää feminiineistä? (Becker)
- Mitäs se aurinko tekee iltasella? (Saimi)
- Tämä jumalaton syöminen sais kanssa lop-pua. Kääriäkin siellä lyrsii maapähkinöitä kuin joku Fatima. (Lyijnen)

Corppuja :

- Te tulette vain istumaan täenne, ettiä saatte olla joutilaana nämä nuoruutenne vuodet.
  - Minä huomautan teille, ettiä te ette saa lain-kaan ajatella käänträssänne lauseita.
  - Nyt minä kysyn teiltä, mutta teidän pitää ottaa huomioon, ettei kysyjä tiedä mitään.
  - Tämä metsä on ja pysyy, koska subjektit ovat mäntyjä.
  - Ylipäänsä bränna ned ei voi sanoa, sillä ei kukaan niijä isoja asioita polta.
- Poiuja :**
- Kirjat ja vihot pois — ja pullat myös.
  - Työläiset marssivat kankien avulla tehtaisiin.
  - Belgia jäi lapsipuolen asemaan tässä epä-onnistuneessa avioliitossa.

Krasaa:

struktuurit ja kvaliteetit

Tieteellinen tutkimus pyrkii korvaamaan laadut suhteilla, kvaliteetit relaatioilla. Nähdyt värit, siis eräs aistikkvaliteetti, korvataan tieteessä valon aallonpituuksilla, joka on eräs suhdekäsite; kuumemman lämpöäistimukset molekyylien liikkeellä jne. Täydellisesti ei kvaliteetteja kuitenkaan voida eliminoida tieteellisestä maailmankuvasta, sillä niin pian kuin puhutaan suhteista, edellytetään laatuja, joiden väillä nämä suhteet vallitsevat. Mutta joka tapaukessa tiede koettaa supistaa laatujen määrään mahdollisimman pieneksi; kun aistikkokemussamme esintyy ääretön määrä mitä moninaisimpia kvaliteetteja, tieteellinen maailmankuva on laadullisesti perin köyhä.

Sanonta, että tiede korvaa kvaliteetit suhteilla, on kuitenkin jonkin verran epätarkka; oikeampaa on sanoa, että tiede korvaa kvaliteetit sellaisilla peruskäsitteiden tulkinnoilla kuvamaan monia eriasioita, joissa ne ovat keskenään isomorfisia. Esimerkiksi euklidinen tasogeometria käsittelee yhdellä peruskäsitteiden tulkinnalla tavallista, luontaisista tasogeometriamme, toisella tulkinnalla analyyttisistä geometriaa jne.

toisilla järjestelmillä, jotka koostuvat toisista kvaliteeteista ja niiden välisistä suhteista. Tällaisia järjestelmiä sanomme struktureiksi. Ne kvaliteetit, jotka struktuureissa esiintyvät, korvataan vuorostaan toisilla struktuureilla. Tällä tavoin jatketaan, kunnes on päästy ns. äärimmäisiin kvaliteetteihin saakka, joita ei enää voida pelkistää struktuureiksi. Esimerkiksi molekyyli voidaan kuvata järjestelmällä, joka on muodostunut atomista ja niiden välisistä suhteista; atomi taas voidaan korvata järjestelmällä, joka on koostunut protoneista, elektroneista ja niiden välisistä suhteista jne. Tätä palauttamisprosessia sanome strukturaaliseksi analyysiksi. Sen vastakohta on konstruktioinen synteesi. Sellaisia kokonaisuuksia, joilla on sama struktuuri, sanomme isomorfiksi eli rakenneyhtäisiksi. Tällaisissa kogniisissa kvaliteetit saattavat hyvinkin paljon poiketa toisistaan, kunhan niiden väliset suhteet pysyvät samoina. Tieteellinen teoria saadaan erilaisilla peruskäsitteiden tulkinnoilla kuvamaan monia eriasioita, joissa ne ovat keskenään isomorfisia. Esimerkiksi euklidinen tasogeometria käsittelee yhdellä peruskäsitteiden tulkinnalla tavallista, luontaisista tasogeometriamme, toisella tulkinnalla analyyttisistä geometriaa jne.

Tästä huomaamme, että voidaksemme saavuttaa tieteellistä tietoa jostakin asiasta ei ole välttämätöntä tuntea sen kvaliteetteja; kaikki korkeampi tieto on tietoa suhteista eikä laadusta. Sokea ihmisen saattaa täydellisesti ymmärtää koko väriopin, vaikka hänenlä ei ole aavistustakaan siitä, mitä värit aistikvaliteetteina ovat. Samoin ihmisen, joka ei ole kokenut uskonnollista heräystä, saattaa täydellisesti käsitteää, mitä tämä tapahtuma on, vaikka hän ei kykenisi kääniin eläytymään.

Sanoimme tämän kirjoituksen alussa, että tiede ei voi tutkia kvaliteetteja. Tämä johtuu siitä, että kvaliteetit voidaan käsitteä vain niihin elätytmällä. Sen vuoksi kukaan tutkija ei voi saavuttaa tietoa muista kvaliteeteista kuin niistä, jotka hän itse kokee, siis omista elämyksistään, ja sellaisista kvaliteeteista, jotka muistuttavat näitä hyvin läheisesti. Sellaista laadusta, jotka riittävästi poikkeavat omistamme, emme voi mitään tietää. Meidän on täysin mahdoton käsittää esimerkiksi puolivuotiaan pikkulapsen tai idiootin elämyksiä.

Tästä seuraa, että kaikki sellaiset metafyysiset järjestelmät, joiden tarkoituksena on elätyhen tulkitta koko olevaisuus, ovat tuomitut epäonnistumaan. Jos olisi mahdollista saada selville, mitä laatuja kaikkeudessa on, täyhyisi edellyttää, että ne kaikki ovat suunnilleen samanlaisia kuin omammekin. Juuri näin metafyysikot ajattelevatkin kysyessään, onko todellisuus perusolemukseltaan "aineellista" vai "henkistä". "Aineellisella" tarkoitetaan tällöin ulottuvuuden, painon ym. aistikvaliteetteja, "henkisellä" korkeampia elämyskvaliteetteja. Mutta voiko olla järjettömämpää ajatusta kuin se, että kaikkeus olisi tyhjentänyt silminkantamattoman laaturikkautensa meidän elämyksissämme?

rikansat osoittaneet. Joka tapauksessa maailmanhistorialliset mielellämydet ilmaisevat selvästi, miten vähän eurooppalainen eroaa kansainvaelusten aikaisesta esi-isästään.

Toisaalta, onko olemassa mitään erityisesti juuri eurooppalaista sivistystä? Onko maanosamme pystynyt — antiikin kreikkalaisia lukuunottamatta — synnyttämään miehiä, joiden vaikutus tuntui, ei yksin omassa ajassaan, vaan myös koko maailmanhistoriassa? Eikö eurooppalainen sivistys ole suurimmaksi osaksi lainatavaraa? Helleenejä lukuunottamatta ei kukaan maanosamme asukas ole todellakaan pystynyt kohomaan niin aikansa ja aikalaistensa yläpuolelle, ettei hänen vaikutuksensa tuntuisi myös seuraavien sukupolvien aikana.

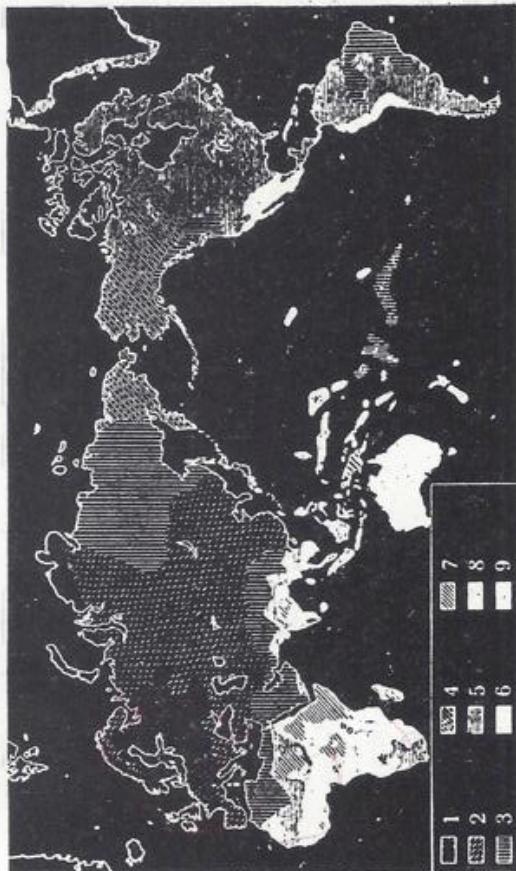
Mikä sitten kohottaisi Euroopan henkiseen kuistoikseen, joku uusi ideologiako? Niitä on liikaa ennestäänkin, ja mielestäni MRA:n kaltainen idealismi tekee ihmisen entistä itsekkäämmän. Euroopan Yhdysvallat on ajatus, jolla on vieläkin kannattaja, mutta kommunismin ja kapitalismin välinen riistiriita lienee sille liian ylivaikeinen este.

Hyvin syöneellä eurooppalisella ei ole tulevaisuutta, joten mässätökön hän kaikessa rauhassa, samalla kun yli puolet maapallon väestöstä näkee nälkää. Mutta kiirettä hänen on pidettävä, sillä Aasiasta uhkaava keltainen vaara on ikävä kyllä katkeraa arkitodellisuutta.

Heikki Hirvensalo

eurooppalaisen tulevaisuus

Euroopan asema maapallolla on nykyisin täyssin erilainen kuin menneinä vuosisatoina. Huimaavasti kehittyntä ja edelleen kehittyvä tekniikka on kulkuyhteysiä helpottamalla pienetänyt maapalloa. Toisaalta Aasian ja Afrikan maiden räjähdyskenomaisen itsenäistyminen on siirtänyt poliittisen vallan painopistettä Euroopan ulkopuolelle. Enää ei mahtava Englanti hallitse maailmanmeriä eikä Ranska voi elää siirtomaidensa kustannuksella. Kaikki tämä on avannut vähemmän valoisia näköaloja eurooppalaiselle. Eurooppalainen ihminen ei pohjimmaltaan ole raakalaista parempi. Tosiin hän on saanut sivistystä, mutta viime maailmansota todistaan, että se usein on vain pintasilausta. Sodasta puhuttaessa tulee lähiinä mieleen natsien keskitysleiriä julkisuudet. Saksalaisten ainainen syytteeminen ei mielestääni kuitenkaan ole johdonmukaisista, samaa puhtaaksieltyä raakuutta ovat muutkin kulttuureihin läheiset natiivit.

Tämä roskaväen palvonta, jota kauniisti kutsunne demokratiaksi, on johtanut koko maailman useiden pulmaliisten kysymysten eteen. Yksi näistä kysymyksistä on kansan oppimattomuuden aiheuttama. Demokratian säätöihin näet kuuluu, että jokaiselle tulee antaa oppia. Tämä on tieteenkin ymmärrettävää, sillä tulehan hallitsejan, tässä tapauksessa kansan, olla mahdollisimman sivistynyt. Näin on meidänkin katajaisen kansamme eduksi perustettu opetuslaitos, joka nielee suunnattomia määriä rahoja, ja teekee ihmisiä viisaaksi. Joskus, kerran sadassa vuodessa, saadaan näille rahoille sitten vastineitaan jonkun suomalaisen yliopissaan tiedemiehen keksiessä uuden rehun, väkilannoitteinen tai vaikkapa kotikaivon pumppun. Näin tehdään koko maailmalle tiettäväksi, että Suomessa asuttaa kansa, joka osaa valmistaa väkirehua. Mutta tuo kansanosa, joka on todella viisasta, on ikävä kyllä niin häviävän vähälukuisen, ettei se pysty peittämään koko kansan keskiaikaisin tietämättömyytyllä. Radiossamme keskiviikkoin esitettävät ohjelmat, joissa ihmisiltä kysytään yhtä ja toista ovat karmealla tavalla osoittaneet kansamme syvien rivien asiantuntumuksen puutetta. Kerran esim. kysytäessä maapallomme ympärysmittaa päiväntasaajan kohdalta, oli eräänkin sivistyskansamme jäsenen vastaus 3 milj. kilometriä, mikä todellakin osoittaa mitä valtavinta suuruudenhulluutta. Miksi opetetaan kaan ihmisiä lukemaan, kun kuitenkaan ei ope-

teta heitä ajattelemaan? Voidaan kysyä, onko demokratia ollenkaan mahdollinen tällaisessa tietämättömyyden kyllästämässä maassa. Näet lukuaitoista, mutta ajattelemiseen pystymätöntä kansaa voi kuka tahansa taitava propagandisti pitää talutusnuorassaan, eikä maataamme näin ollen itse asiassa hallitsekaan kansa, vaan viekäkain valehtelia. Ja jos sattumaalta joku ehkä tahtoisiv sivistäkin itseään, tehdään hänen kainot pyrkimyksensä tyhjiksi television, radion ja elokuvien avulla, jotka työntävät päähämme illasta iltaan ala-arvoista vihdettä, josta ei voi olla mitään hyötyä. Nykyäikisen ihmisen tärkein pohdinnan aihe ei suinkaan ole, miten kansamme ja valtiomme tilaa voitaisiin kohentaa, vaan mieliä kiehtovat Salama-Santerin ja Perry Masonin seikkailut kuvaruudussa.

Koska vielä elämme demokratioissa, on jokaisella oikeus valita kohtalonsa Suomen kansalaiseen jo valinnut: se ei ainakaan turhaa oppia tähdo painolastikseen.

Hemerodromus Cursor

Oppimattomuuskyssymys

minä ajattelen että john coltrane on jazzin henry miller koska j c llä on sama kyky kokea ja ilmaista kulkea löytämässä kylvämässä käytinainetta päivästä päivään kuin pilvet taivaalla etsiä riita- soinnut ja löytää uusi mahdollisuus kahden vanhan välistä päältää sivulta muuttaa päivien harmaa yksitoikkuus skaalan yli ulottuvaksi run- saudeksi

yhteiskunta kuolee ympäriltä kun kulkee pitkin katua talojen seinät heiasta tiedon ruumiiseen ja uusi a n t i yhteiskunta alkaa hitaasti itää mie likuvituksen mullassa

ajattelen usein mitä h m sanoisi jostain asiasta ajattelen että hän antaa kaiken kerätyä "muistin lokeroihin kaiken minkä ulkoinen todellisuus voi tarjota

ja antaa sen uuden muodon saaneena pulputa esille

onko mahdollista savuttaa tila elää omasta itsestään ainoana ravintonaan tieto tuskasta jonka ymmärtämys aiheuttaa, löytää ja tuntea olevansa onnellinen kurjumankin olennon kaavussa tämä tila on rehellisen epäitsekään tilityksen ehto

kahdet kasvot

jos kuulee j c n soiton on mahdollisuus kokea musiikkissa ilmenevä ilmaisin tarpeen primitiivi- sin, rehellisimmän ja todellisimman taiteen synnäisen kaavan toteutumana

kahdessa ihmisesä

kokemisen ilo on yksilön oikeus tajuta olemassa olonsa merkitys ääni on kehittynyt itsensä ilmaisun tarpeen muoto, nämä kaksoi yhteisön säilymisen ja kehityksen perusehtoa jalostuneessa ruumiissa yhtyneenä on uskon julistamista

sanon h m ää suurimmaksi nykyään eläväksi laulajaksi ja j c tä mestarillisimaksi musiikin säestäjäksi, säestäjäksi koska musiikki on olemassa ja ympäröi meidät tajutaksemme sen on oltava säestäjä joka tietää mahdollisuuden olemaassa olon ja toimii välittäjänä kuuroille korville

pariisi lontoo new york rooma kaikki on kuol- leita rauhoita joissa ihmiset muistuttavat loisia ainoaa elämää näissä raunioissa on ääni joka syn- tyy rapautumisen elvyttämästä kasvusta

yhdet kasvot

h m ja i c ovat suurimmat uskovaiset joita maailma on kuullut taitavimmat opettajat näkemään hellimmät kätilöt elvyttämään kuolleet jäsenet uuteen eloon, elämään ilmainsun hedelmistä

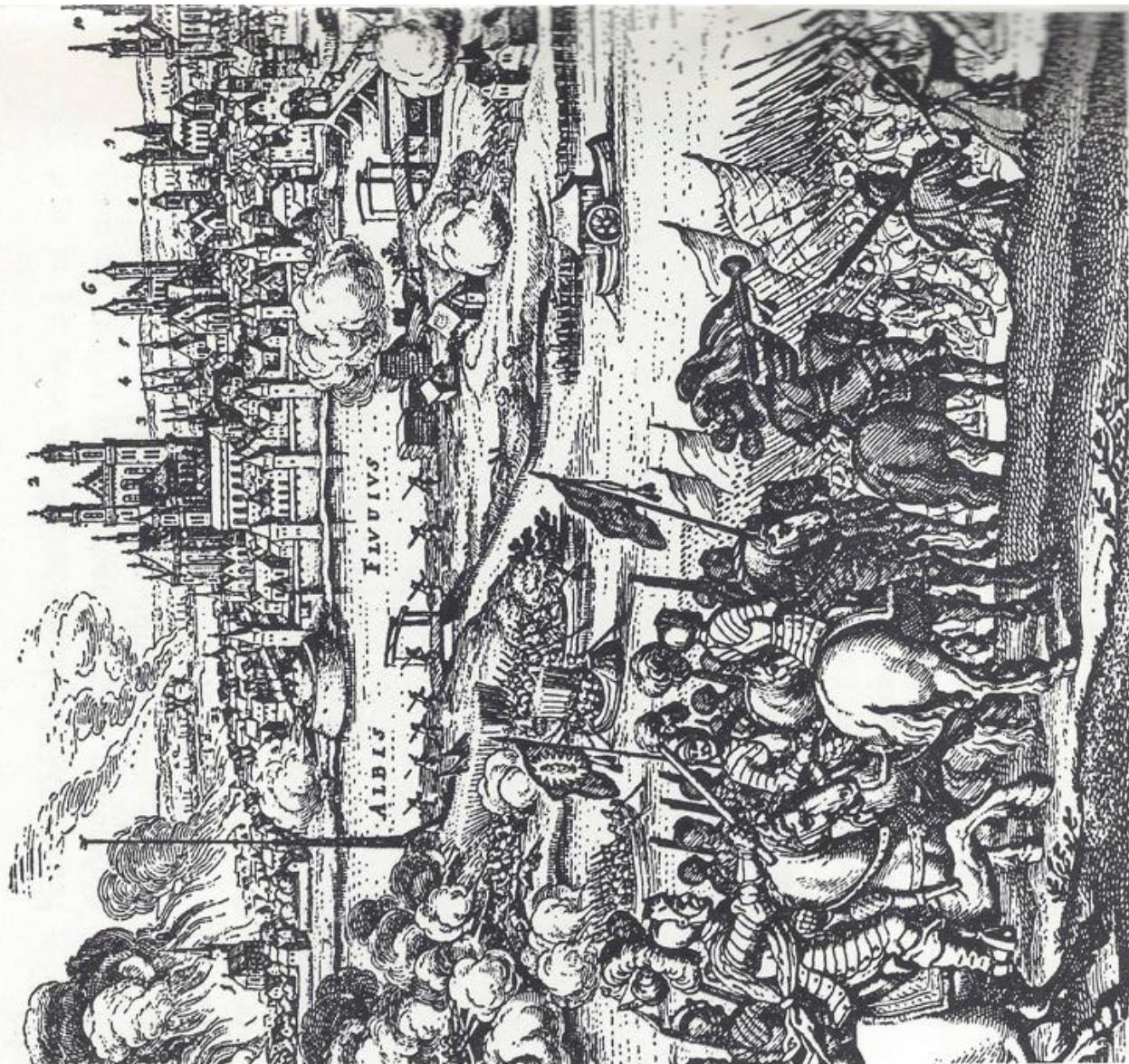
tahdon kaivautua kellareihin uida viemäreissä kokea kaiken hyvän ja pahan loiston ja kurjuuden ajaan valmiit selitykset kuumimpaan helvettiin löyhkääviltä tuntuvat tolutta haudata kaato-paikan lemuun

h m on lahiakkain näkemäni muurari rakentamaan kokemisen elementeistä monimuotoinen uusi kokonaisuus jäljentämään oma maailmansa muille havaittavaksi

joskus voisim silloin kokea tulemisen auringon noussun lailla muodostaa arvot uudelleen ja nähdä maailman todellisena

tunnun että h m on puhdistaja jos kukaan opas maailmaan jonka olemassaolon kiellämme Yrjö Sotamaa

Parhaillaan takovat viisaat miehet päättääni yhteen yrityessään saada aikaan täydellistä maailmanrauhaa. Samalla alalla työskentelevät eri puolilla maailmaa pasifistit, naisliikkeet, Yhdystyneet Kansakunnat ja ompeluseurat, vain muutamia mainitaksemme. Nyt näyttääkin siltä, että mikäli mitään järkyttävää ei tapahdu, tulee jo nykyinen sukupolvi näkemään ja kokemaan maailmanrauhan. Mutta näissä pyrkimyksissä "onnelisempaan tulevaisuuteen" ei ole otettu huomioon niitä vakavia seurauksia, joita tällainen rauhantila toisi mukanaan.

Vuosisatojen ajan ihminen on ollut sotaisa jo riidanhaltuinen yksilö. Jos nämä ominaisuudet tukahdutavat, tulee ihmisenstä lauhkea ja ystävälinen olento, joka ei tahdo kenellekään pahaa. Hän kulkee kukkaniittyä pitkin, ihailee kukkanasia ja tervehtii sydämellisesti entistä vihamiestään, joka puolestaan kutsuu hänet päiväilliselle kotiinsa. Sopii kysyä, onko tämä kehitystä vai generaatiota?

onko maailmanrauha välttäväissä

Teollisuutta kohtaisi raskas isku, jos maailmanrauha ja sen mukana luonollisesti aseistariisunta tulisivat voimaan. Tehtaiden työväkeä täytyisi vähentää, ja mm. piikkilankateollisuus joutuisi hyvinville pohjalle. Tästä kaikesta voimme päätellä, että maailmanrauhan tulo ei suinkaan välttämättä edistä elintason nousua; kenties vain romukauppiaiden liikevaihto kasvaisi.

Lasten kasvatus muuttui aivan ratkaisevästi. Sotaleikit joutuisivat pannaan ja näin kasvatetäisiin yhteiskunnalle lisää rauhaarakastavia yksilöitä. Kun närmä tulisivat isoksi, joutuisi valtio heidän hoitoonsa ja näin olisi maailmanrauha lopullisesti turvattu.

Kirjallisuudesta karsiuutisivat kaikki sota- ja intiaanikirjat väliittämäst poik, ja niiden sijalle olisi löydettävä jotain uutta, joka paremmin vastaisi ajan vaatimuksia. Mutta mitä? Sama kysymys olisi edessään myös elokuvateollisuudella, joka joutuisi luopumaan historiallisten sotafilmiin teosta.

Kautta aikakausien ovat sodat oleet ainoa oikea ja hyväksyttävä keino liikakansoituksen ratkaisemiseksi. Kun tämä menetelmä tulisi tehotomaksi, olisi ihmiskunta jälleen uusien kiperien kysymysten edessä, ellei siihen mennessä olisi jo pyrstetty rakentamaan siirtokuntaa kuuhan.

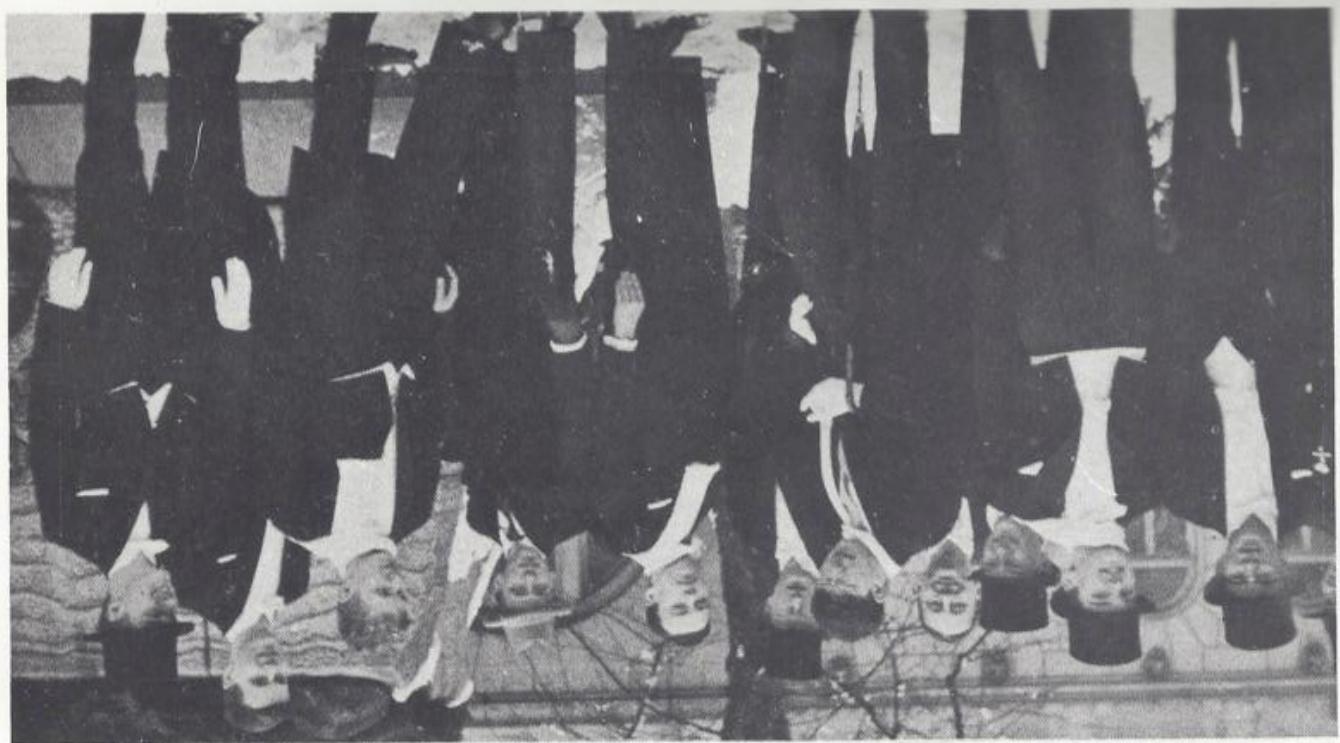
Politiikasta katoaisi kaikki jännitys, kun myrskyisät puoluekokoukset ja istunnot siirtyisivät historian ja tilalle tulisi henkevä keskustelu-tilaisuuksia "et-kai-pahastu-vaikka-olenkin-tätämiltä"-säyyyn. Täydellisen yhteisymmärryksen saavuttaminen saattaisi silti olla vaikeata.

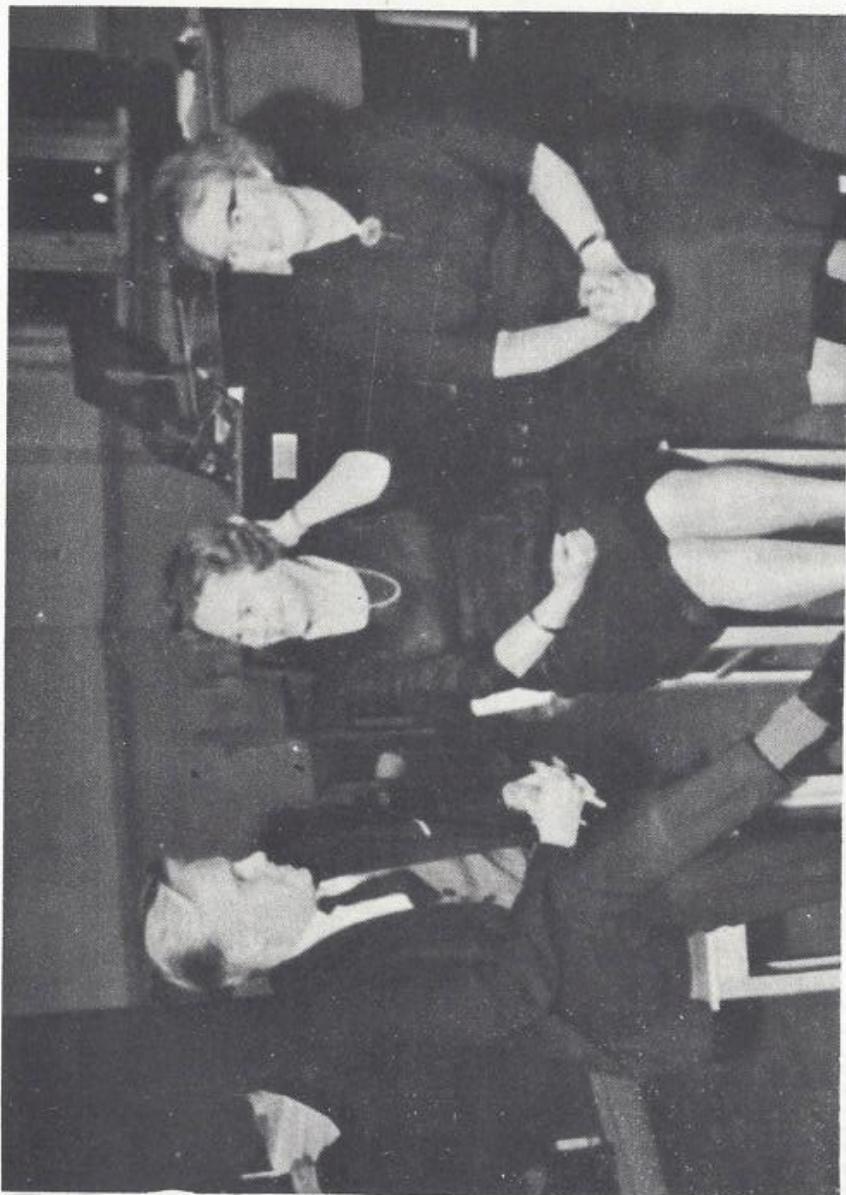
Ajatelkaamme lopuksi historiankirjoitusta. Mitä voitaisiin kirjoittaa enää maailmasta, jossa ei ole sotia eikä poliittisia konflikteja? Historiankirjat päättysisivät vuoteen 1962, jonka jälkeen seuraisi vain luettelo hallitsijoiden nimiä vuosilukujen kera. Ei enää mielenkiintoisia kertomuksia käydystä sodista eikä vallankumouksista, eikä koululaisten enää tarvitsisi muistaa, milloin se ja se hallitsija mestattiin. Tähän kaikkeen liittyy lähesti myös sanomalehdistön kuoleminen, sillä kutsutaan "Rauha jatkuu maailmassa".

Maailma on uhkaavasti ajautumassa kohti täydellistä maailmanrauhaa, eikä ole enää kuin muutamia harvoja, jotka uskaltavat vastustaa kehitystä. Alkaa jo huolestuttavasti näyttää siltä, että maailmanrauha ei enää ole välttämässä, mutta voimmehan sentään aina toivoa, että joitakin johtavat, valistuneet yksilöt tajuvat sen kohdatolkkaan virheen, jonka yhteiskunta on tekemäissään, ja tekevät voitavansa asian estämiseksi.

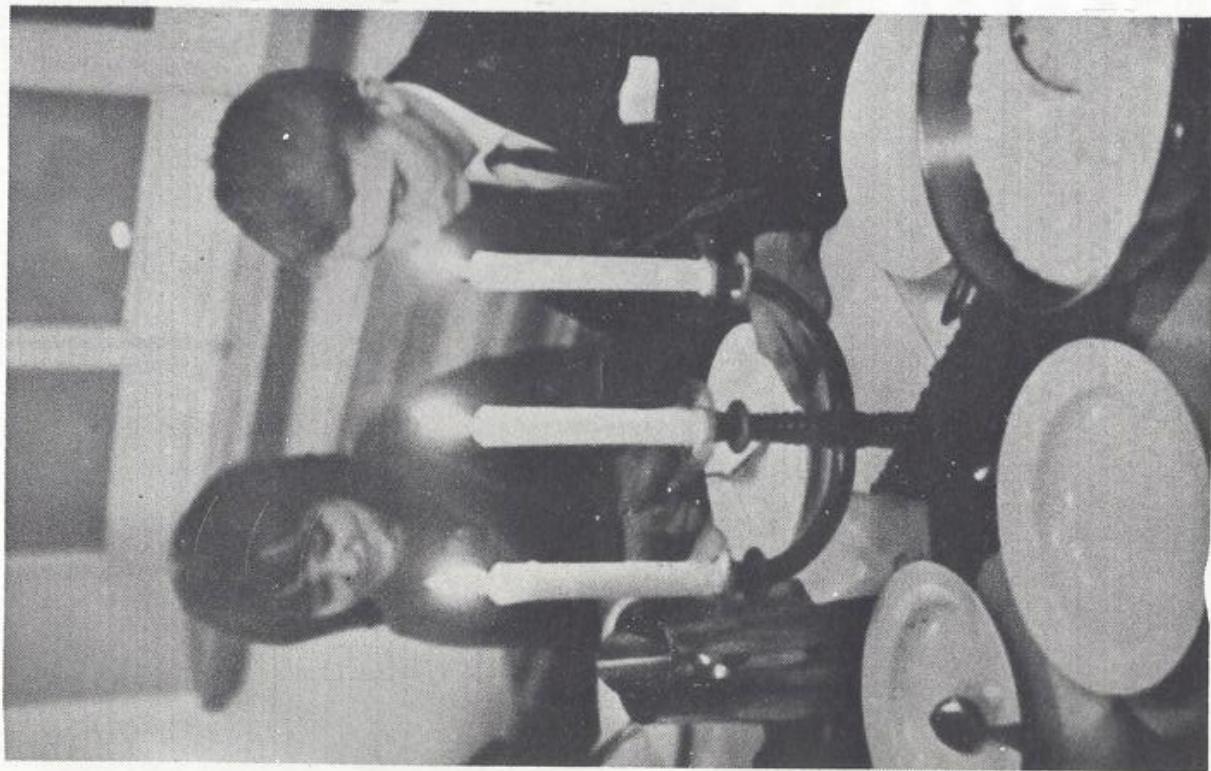
"Bertram"

ajankohainen
kuvakatsaus

Maisteri Penttilä suostui mielihyvin vastaamaan, kun toimittajat Ilkka Raitasuo ja Jaakko Nykäsenoja häntä haastattelivat:

— Mitä mieltä ollitte kouluaikana historiasta, ja oliko teillä hyvä arvosana tästä aineesta?

— Minä innostuin siihen vasta seitsemännellä luokalla. Ylioppilaskirjoituksissa oli sitten 10. Myöhäästä herännäisyttä

- Mikä sai teidät ryhtymään opettajaksi?
- Kai se on syyvä, että tämä on kohtuullinen ja kiinnostava ammatti. Minulla on niitä muita töitä niin paljon.
- Opettajeksi mielelläni juuri Ressussa?
- Olen kyllä opettanut yhteiskoulussa. Poikakoulussa on paljon miellytävämpi opettaa. Olen itsekin käynyt poikakoulun.
- Mikä on mielestänne parasta opettajan ammatissa?
- Vai niin! Mahdollisimman usein toistuvat lupapäivät.
- Miksi koulussamme reputti viime keväänä niin paljon pojia?

- Se on visainen kysymys. Mitenkähän siihen vastaisi, että pystyisi totuudessa. Kyllä kai vika on osittain opettajissaakin. Opettajakunta vaihtuu niin usein eivätkä pojat yritä kuten tytöt.
- Mitä mieltä olette nuorison vapaa-ajanviestosta?
- Nuoriso ei vietä aikaansa huonommin kuin ennenkään.
- Mielipiteenne miesten nykymuodista?

- Oikeastaan aika käytännöllistää, varsinkin kun "uppslagit" on poistettu.
- Seuraatteko muotia?
- Kyllä, sikäli kuin varat sallivat.
- Ketä veikkaatte presidentiksi Kekkosen jälkeen?
- Veikkaan Kekkosta, jos hän vain elää.

maisteri A. Penttilä

- Koska ensimmäiset suomalaiset ovat kuussa?

- Se on vaarallinen ulkopoliittinen kysymys. Sitten kun venäläiset meidät sinne vievät.
- Minkälaisia tulevaisuudenmitelmia teiliä on?
- Ehkä enemmän kirjallista ja tieteellistä työtä.

Kiitos maisteri Penttilälle haastattelustaan.

Tie on jollekin elämä, ehkä koko maailma.
Kylätie, paikallistie, kunnantie, TVHn valtatie,
kestopäällystetty tie, soratie, aina sama käsite,
symboli joka kuvastaa kiirettä, siis aikaa. Se imee
ja vetää ja lopuksi karsii kelvottomat.

Tiellä on elämää, paljon autoja, vähän kulkijoita. He ovat halveksittuja jotka kulkevat jalan. Heistä harvat ovat nuoria. Yhden on tie vasta ottanut, se ei ole vielä opettanut. Askeleesta sen huomaan. Älä ota sitä terävästi, ota huomaamat-tasi, hitaasti, aivan kuin varkain!

teitä

Tiellä mies tapaa toisen. Tullaan satamasta. Hän on pitkä, arvoltaan ylioppilas seitsemättä vuotta, reservimupseeri — kuitenkin satamasta. Ei kysyä miksi, ei urkita, se ei kuulu tänne. Sana vaihtaa omistajaa, lähtee toisen mukana kiertämään, se pyörii ... saattaaapa pojeketa kauem-maskin. — mennään sankarihaudolle, aseistus kevyt sinko ju kypärä — hänhän taitaa olla hu-malassa — ei sulka ole tärkeä, ei puuttua siihen, huomaan väri, se oli punainen — kunniaa ka-tuneille!

Tie ei ole hännelle symboli, se on koko totuus. Paljon on niitä joita hän kadehtii, mutta vähän niitä joitka kadehtivat häntä. Monisäikeiset saatavat olla ne syyt, joitka toivat hänet tielle, mutta ne häviävät vähitellen ajattomuuteen — tien pölyyn, joka vähitellen peittää kaiken olennaisen harmaudellaan.

Jyrki Jallasuo

Pilvet peittivät maan
Ja hirvet lauloivat hymnin
Kirkkaasta lähteestä ne joivat
Ja kastoivat sarvensa
alkoivat kasvaa.
Sammalta ja ruohoja.
Pilven peitossa hymnin ne laulovat.
Eikä ole enää ihmistä joka niitä kuulisi.

Meidän rappuun laitettiin uusi korkkimatto.
Kun vanha revittiin pois levisi löyhää
kaikesta vanhasta pesuvedestä
kaikesta vanhasta kusesta, joka oli lasten
kissojen koirien.

minut herättettiin haudoilla,
raudoilla,
suurilla taltoilla taoin
nimeäni graniittiin
harmaaseen
hautaan
olin itseni asettanut
kuopan kaivanut
piippuni poltellut
puheeni päättänyt
uskoon tullut
pakenin tästä painajaista.

Kun porvarit nukkuvat
minä mittaan satayksi jalantterää laitakaupunkiin
ja kun tulen kotiin huomaan että sittenkin
olen täällä kun ilmoitustaululla on
Huom.

Jorma Koski
nimim. "Jens Borsen"
Kenen vesiraanat pitävät
kovaa ulinaa.
Ilmoittakaan talonmiehelle.

R u n o t :

I palkinnoille „Jens Borsen“ (Jorma Koski) runosikermästä „Nämä minun runot“. Var-sinkin lyhyet, puhtaat vapaaamittaiset runot ovat onnistuneita — moderni rytmillikkä hahlitannan.

II palkinnoille „okv 19“ (O. Koistila Valtonen) moniosaisesta runosta „Ote manalle menneen lyyrikon pääväiskirjasta“. Kirjoittaja on perinteen novellisen novelleista selvästi erityisen tunnustukseen omaperäisestä ai-saatisesta erityisen tunnustukseen antikiin heenvallinnastan: lähökothana on antikiin kulttuurikilpailun tulokset

N o v e l l i t :

I palkinnoille „Tappi“ Kari Tapio-la novellista „Vanhalla mieks ja hänen soittimensa“. Kiltapäillun osallistuneista novelleista selvästi erityisen tunnustukseen antikiin heenvallinnastan: lähökothana on antikiin kulttuurikilpailun tulokset

II palkinnoille „Kaleervo“ (Yrjö Sota) II palkinnoille „Väliviiva“ (Eero Mäkinen) no-(yrikijalasto) ja „Väliviiva“ (Eero Mäkinen) no-taideen ymärtämisistä. Valitu aihie kovin laajia es-taataan.

E s s e t :

I palkinnoille nimimerkille „Ihmisen“ (Heikki Par-vonen) Uuno Kailan runousta käsittelyestä es-seesta. Tukkienmaa osoittaa Kailan runouden laa-seesta. Tuon Kailan runousta käsittelyestä es-taideen ymärtämisistä. Valitu aihie kovin laajia es-taataan.

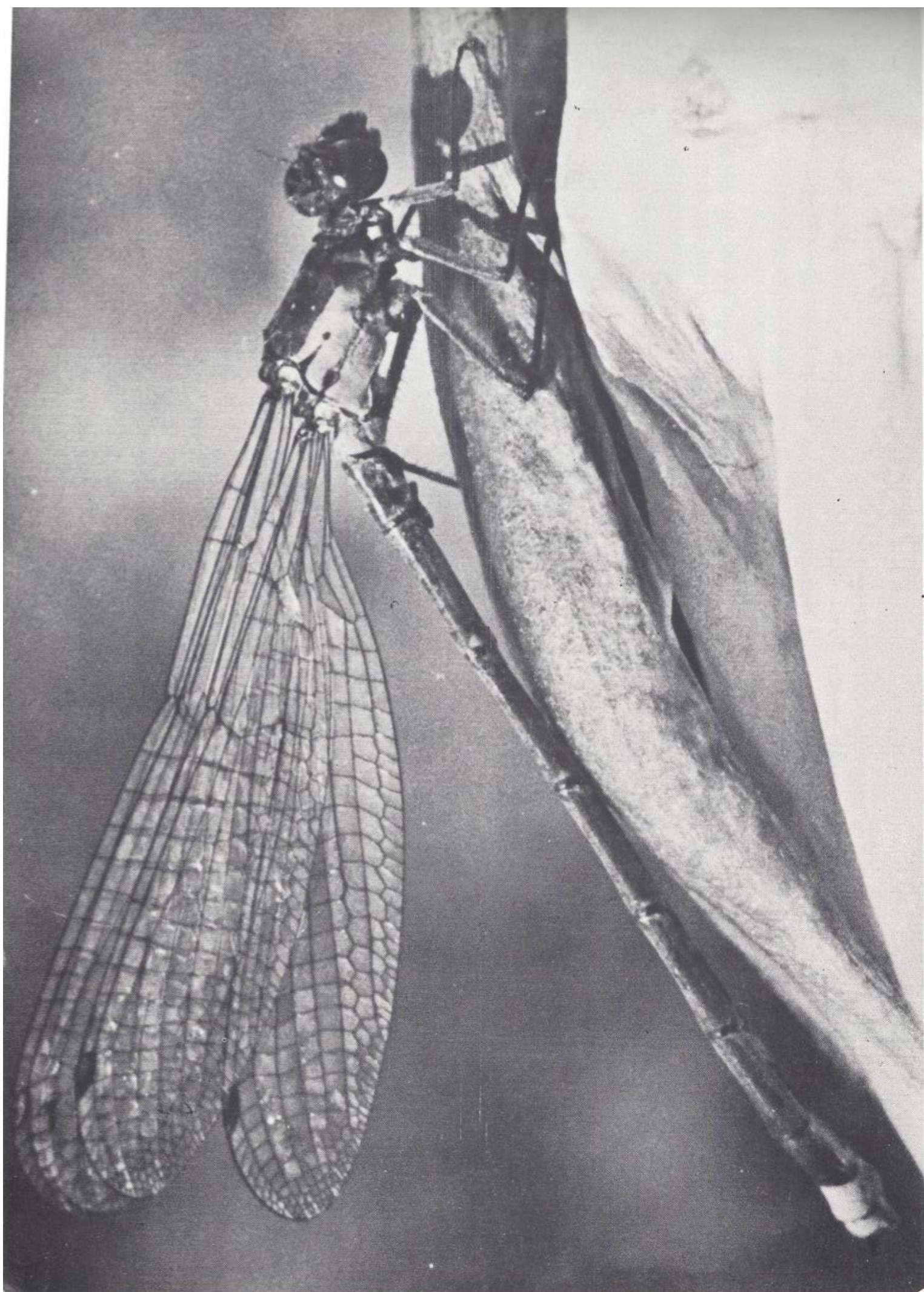
P a k i n a t :

II palkinnoille nimimerkille „Lähmiene“ (Eero Mäki-talo) autakunta on tytyväinen siitä, että kil-teitäan.

Yleensä ei ole käsittetty, mitä pakinalla tarkoii-jaan kohthainen, hauska kerromus.

III palkinnoista „Salaperäinen mies“. Aihettaan neen) pakinalta „Salaperäinen mies“. Aihettaan seessa käsittelytavaksi.

Näin nuoren pojantähti oli pitkä parta Luottamusmies sanoi etää tule Kolehmainen ylös sieltä kuopasta niin näet Jeesuksen Toiset väittivät etää poika oli liimannut parran. Hän lähti pois kun väittelimme ja minulle tuli mieleen etää kuka oli sanonut etää Jeesuksella oli parta.

Vuonna 1929 perustettiin kouluumme luonnon-tieteellinen yhdistys, joka sai nimekseen Verso. Seuran ensimmäisenä kuraattorina ja luonnon-historiallisen harrastuksen innostajana oli lehtori, myöhemmin rehtori Hannes Salovaara. 1930-luvulla kerho toimi aluksi eläin- ja kasvitieteen alalla, mutta pian kerhon toimintapiiriä laajennettiin ottamalla mukaan myös fysiikka, kemia, tähitiede, geologia ja iopa lääketiede. Ennen pitkää koko toiminta kuitenkin keskittyi lintutieteeseen, ja ornitologisten esitelmien lukumäärä 30-luvun lopulla nousi useisiin kymmeniin. Jonkin verran harrastajia oli myös kasvi- ja eläintieteessä. Vuosikymmenen lopulla ruvettiin järistämään valokuvauks- ja kirjoituskilpailuja. Tällöin alettiin lisäksi tehdä lukuisia retkiä kaupunkimme ympäristöön, ja tämä retki-innostus jatkuu nykyäänkin hyvin voimakkaana.

Sota-ajat keskeyttivät kerhon toiminnan moniksi vuodeksi. Vasta 1947 toiminta pääsi käynneen, ja siitä alkaen kokouksia on pidettykin säännöllisesti. Viime vuosina päähuomio on kohdistunut lintuihin ja kasveihin. Verso lehti on ilmestynyt jatkuvasti, milloin harvemmin, milloin tiheämmin. Kerhon jäseneksi pääsee kuka tahansa koulun oppilas 1—8. Iuokulta. Jäsenmäärä on vahdellut huomattavasti. 1930-luvulla se oli 15—30, mutta kymmenen vuotta sitten se oli noin 70, ja täällä hetkellä 30. Seuran nykyinen virallinen nimi on Ressun biologian kerho Verso, ja kerhon tarkoituksena on edistää jäsentensä kasvi-, eläin-

ja maantieteen sekä niihin liittyvien erikoistieteiden harrastusta.

Jo viidentoista vuoden ajan Verso on osallistunut kiinteästi koulujen välisten Luonto-Liiton toimintaan. Vuosittain pidetään tammikuun alussa talvipäivät, ja näiden päivien yhteydessä järjestetyissä harrastusnäyttelyissä Verso on saavuttanut tunnustettavan määrän palkintoja. Viimeksi nämä talvipäivät olivat Riihimäellä, ja sinnekin Verso lähti 10 edustajaaansa sekä komean näyttelyoston.

Verson jäsenet ovat suorittaneet maamme eläintieteelle hyvin arvokasta työtä rengastamalla vuosien kuluessa tuhansittain lintuja. Versolais-ten rengastamia lintuja onkin löytynyt aina kaukaa sisä-Afrikasta ja Aasiasta saakka.

Seuran monivuotisen ja sen menestykseen ratkaisevasti vaikuttaneen kuraattorin fil. Irla Martikaisen johdolla Verso on parin viime vuoden aikana tehnyt vesikasvitkumuksia, jolloin on mm. löydetty erittäin harvinainen ormion (*Pilularia globulifera*) kasvupaikkoja sen ainoalta esiintymisalueelta etelä-Hämeestä.

Tänä lukuvuonna Versolla on jo ehtinyt olla monia retkiä ja kokouksia, joissa jäsenet ovat saaneet kartutetuksi tietojaan. Kerho toivottaa lämpimästi kaikki luonnontieteistä kiinnostuneet seuraavaan kokoukseen, jossa jälleen tullaan pitämään esitelmiä ja keskustelemaan mielenkiintoisistaasioista!

Verso

DUKE ELLINGTON 5. 2. 1963

Duke Ellingtonin suorastaan käsitteeksi muodostunut orkesteri antoi Runnebergin päivän iltana kahdessa konsertissa näytteen taidostaan. Molemmat konsertit osoittivat, että vaikka on kuluut lähemmäs neljäkymmentä vuotta orkesterin ensimmäisistä levytyksistä, niin vuodet eivät ole Ellingtonia kuluttaneet — pikemminkin päävastoin.

Ohjelmisto ei edustanut paljoakaan vanhoja tuttuja sävelmiä. Useat kappaleet olivat täydellisiä uutuuksia, ja vanhatkin kappaleet olivat uudelleen sovitettuja, joen jokaisella kappaleella oli jotakin tarjottavanaan vaativimmanallekin kuuntelijalle.

Soittajien yhteisimprovisaatiot eivät kuitenkaan kohonneet läheskään yksityisten soolojen tasolle. Ellington olikin jättänyt solisteilleen runsaasti esintymistilaa, ja erikoisuutena joutui lähes jokainen solisti soittamaan jonkin aikaa vaille säästystä.

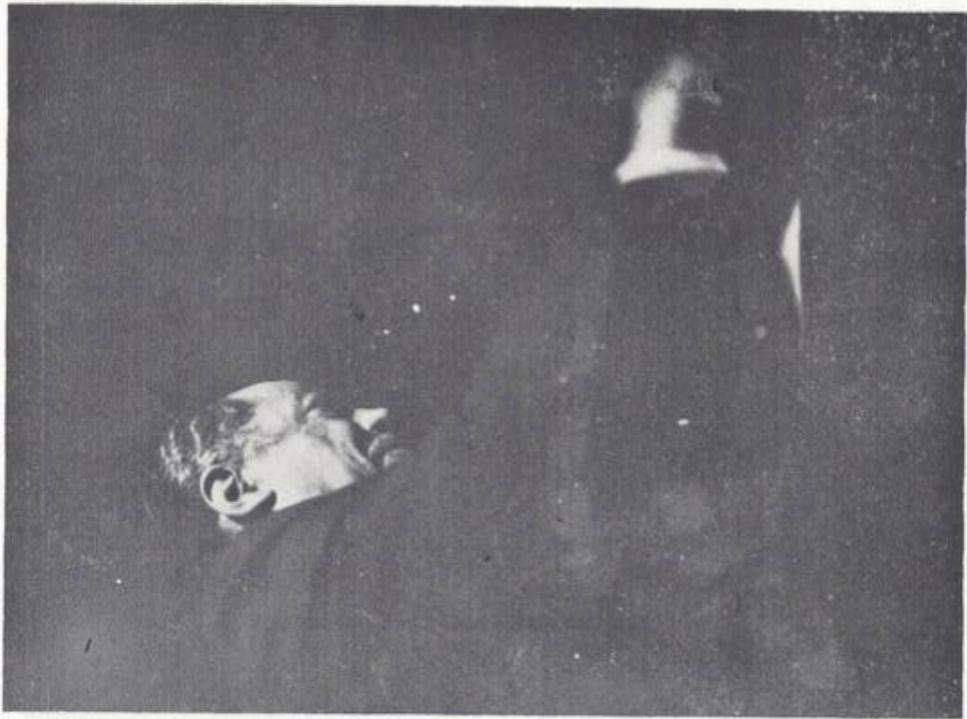
Oikeastaan konserissa oli vain kaksi petty-mystä, ainakin allekirjoittaneelle: Paul Gonsalves, tenorisaksofoni, ja Ray Nance. Gonsalvesin kappaleessa oli kyllä aitoa ellingtonmaista meenoa, driveä, mutta solistin esitys oli — lainatakseni erään Ellington-asiantuntijan sanoja — muiskillisesti epäilyttävä. Ray Nancen viulu taas kuulosteli paikoin hieman falskulta, lieneekö ollut syy miehessä vai mikrofoneissa, en osaa sanoa.

Solistesta kenties parhaat olivat Jimmy Hamilton ja Cootie Williams, molemmat vanhoja ellingtonlaisia. Hamilton soitti klarinetilla soolonsa rauhallisesti ja kauniisti, ja Cootie Williamsin trumpetti sordinoineen täysin ansaitti n: suosionosoituksen, jotka se sai. Niinkään Johnny Hodges, alttosaksofoni, ja baritonisaksofonisti Harry Carney osoittivat soolokappaleissaan pääteytyensä — niutia muuta heiltä tuskin olisikaan voidut odottaa.

Sam Woodyard ilmeni erinomaiseksi rumpaliksi pitkässä soolossaan, jota ehkä hieman häiritsi lopussa ollut "rumpugliissando". Basisti Ernie Shepard hymyili leveästi, mutta soittimen käsittelyssä hän jäi jokseenkin tuntemattomaksi. Laulusolisti osoitti pystyvänsä hyvin mukautumaan maailman parhaana pidettävän orkesterin vaatimuksiin Lawrence Brownin soittaessa taustalla kauniin pasuunasoolon. Duke itse viihtyi parhaiten orkesterin edessä, mutta hänen muutamat soolonsa olivat erittäin hyviä.

Kaiken kaikkiaan konsertissa esitetyt kapaleet aina tunnusmelodiana olleesta "Take the A-train" istä ylimääräisenä soitettiin "Caravan" iin saakka eivät kenties edustaneet aivan parasta Ellingtonia, mutta joka tapauksessa ne olivat aina Jimmy Hamiltonin klarinetin pehmeästä ja lämpimästä vibraatosta Cat Andersonin kesken kaiken läpi tunkevaan trumpetin kiljahdukseen asti puhdasta Ellingtonia.

Kari Tapiola

The Duke
of Wellington

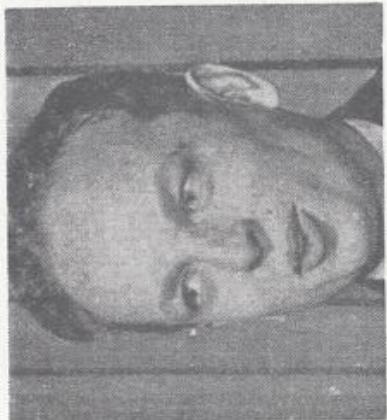

Paavo Haavikko

pintapuhetta

Viime vuosikymmenen alussa proosa ja runo alkoi voimakkaasti uudistua. Ei ollut kysymys mistään vähäisestä ilmiöstä — onhan kirjallisuudessamme ennenkin tapahtunut esim. realismi-romantiikka-vaihteluita —, vaan maailmankatsomuksen muutoksesta.

Maailma ei ole jääkkää eikä pysähdytynyt. Se on äärehtömän monien mahdollisuukseen mailma. Sattuma hallitsee ja on laki. Ei voida sanoa, että tietystä ulkoisista syistä olisi aina tietyt seuraukset. Se olisi valheellista yksinkertaisamista. Psikologisoiva romaanin ei ole mahdollinen. Kehitysromaani on vähintään vaarallinen. Ne eivät ole ehdoittoman totisia, vaan enemmän tai vähemmän todennäköisiä. Psykkisistä syistä ei tahdota johtaa tuntemuksia eikä tekoja. Motivointia ei saa suorittaa. Minusta sitä ei ole edes tarpeen suorittaa.

Veijo Meri

Erkki Ahonen

**uden
proosan
ja runon
synnystä**

Pentti Saarikoski

Motivoinnin ehdoton kieläminen johtaa jonkun miehestä varmasti mahdotonkuksiin. Lähinnä onkin vain kysymys siitä, ettei niitä ilmaista. Teosta itsestään voidaan löytää psykologiset syyt — jos halutaan. Kun Ojalan Lauri Meren "Suijissa" menee Ritvan luokse, niin motiivit ovat ilmeiset. Olen kuullut sanottavan, että psykologisoiva romaanin on mahdollinen sitten, kun psykologia on tieteenä kehittynyt tarpeeksi luettavaksi. Tämä on rumasti sanottu. Ei ole kysymys siitä, onko sielutiide tätä tai tuota, eikä siitä, mitä se on oleva. On kysymys ympäröivän maailman tunnistamisesta. Motiivit eivät ole tiedostettua eivätkä luotettavaa elämänsisältöä. Niiden on jäätävä kuvauksen ulkopuolelle. Olen koettanut selittää yhden piirteen siitä vasta, jolla nykykirjailija ympäristöä tarkkailee. Se ei ole epäpsykologinen, vaan psykologiton. Tästä johtuu suoraan, että se on rehellinen. Kirjailija vain kuvaa. Puhdas kuvaaaminen on kirjallisuuden ainoa tehtävä. Esim. moraaliset probleemat eivät kirjailijaa kiinnosta teorian, koska silloin liukuaan liaksi epämääräisyksien viidakoissa. Hän kuvaa niitä vain sikäli, kuin ne ihmisen teoissa tulevat näkyviin. Jokainen voi tutkia, millaisiin tuloksiin esim. Haavikko, Hyry, Ahonen ja Eerki Kinnunen ovat päässeet, Meren vastustamattomista kertomuksista puhumattakaan.

Entä lyriikka? Nimiä on paljon, hyväkin: Haa-

vikko, Saarikoski, Kirstinä, Putkonen, Susiluoto, Schreck (tämänsyksyisistä Tapper). Ei pidä säikähtää; vaikka "yön nahka raapii ikkunaan". Kielikuvia on sitä paitsi osuva.

Kukaan ei valehtele niin paljon kuin runoilija. Kuitenkin nykyään runo suorittaa käsitteenmäärittelyä. Runoa ei kirjoiteta harkitsemattomasti, perusteellomilla, tyhjillä sanoilla. Sanojen merkityksen on oltava tarkka.

Runous lähestyy normaalikieltä. Runoutta tehdään päivän politiikasta siinä kuin rakkaudestakin. Runoilijat eivät halua tuntee mitään aihetta vieraaksi eivätkä kielletynsi. Me tiedämme, että runo tästä kaikesta huolimatta saattaa muuttua vaikeammaksi, etääntyä "normaalista".

Uutta kirjallisuutta luovat nuoret kirjailijat, ja ilmeisesti nuoret lukijat voivat heitä parhaiten ja hedelmällisimmin arvostella. Nuorten ei pidä vain passiivisesti hyväksyä, vaan heidän pitää tehdä enemmän: taittaa peistää uuden kirjallisuuden puolesta, kun se on tarpeen. Ei pidä lyövänsä kirvestä kiveen, sillä toisaalta sellaista aikakautta ei ole ollut, jonka arvostetuimmat nimet (tai käännytää varovaissiksi: jotkut heistä) eivät olisi arvostetuiksi jäneet.

Aimo Moilanen

täin yhtä tärkeää kuin opiskelussa, koululaisen "päämättisä". En tarkoita sitä, että ensi luokalta lähtien tähdättäisiin erikoistumiseen, etttä päämäärä näkyisi kirkkaana jo alkutaipaleella. Eihän yliopplaitutkintokaan ole alati mielessä edes lukiolaissa. Tarkoitam sitä, että vaikkakin tuntohjelman puitteissa on jokaisesta lajista opitava niin paljon kuin suinkin iiri saa, niin ylimääräinen energia on ajoissa suunnattava johonkin mielilajiin. On kokeiltava ja sitten valitava. On liityttää harjoitusrenkaisiin, kerhoihin tai seuroihin. Ei kuitenkaan moneen yhtäikä, koska silloin koulunkäynti kärsii.

urheilumietteitä

Ressun urheilulla on vankat perinteet, eikä kouluumme ole tälläkään hetkellä mikään pili-palikoulu. Suunnistusmestaruuus, toinen sija jalkapallossa ja koripallossa todistavat sen. Jotain kuitenkin taitaa puuttua. Olisikohan saatava enemmän "ruista ranteisiin"? Voitaisiko varmistaa joukkueen täysinäisyys varamiehillä? Joutaisivat kohan "tähtipelaajat" myös yhteisiin harjoituksiin? Vai olisiko syytä siirtyä kuntourheilun linjalle ja antaa huippu-urheilun hoittaa itse itsensä?

Hannes Syriälä

Paluumatkalla "Ressun jäätalloilun hautajaisista" pohdimme surkean tappion syitä. Karjala oli nujertanut meidät 17—1. Kaksi syytä löytyi heti. Joukkueemme oli vajaaluukunen ja harjoittelematon. Vain yhdeksän urhoollista oli taistelut Ressun värien puolesta. Näistäkin oli yksi toisluokkalainen, joka oli siepattu kentän laidalta. Oliko meniy syyhymättä saunaan? Olisiko olut viisaampaa jäädää pois koko sarjasta? Nämä kysymykset tunkivat huoltajan mieleen ja jäivät aivoja rasittamaan pitkäksi aikaa.

Erääänä aamuna Kaisaniemessä sitten kirkastui. Juuri sen toisluokkalaisen luokkatoverit halusivat välttämättä pelata mieluunmin jäätalloa kuin kiekkoja. Heidän innostaan saattoi lukea toiveen päästää jo ensi talvena suurella joukolla Ressun joukkueeseen. Sehän ei toki ole mahdollista, ellevät yläluokkalaiset jätä koko lajia kesannolle. Itse osiassa nämä "nahat" osoittivat tien, joka johtaisi Ressun nimen takaisin urheilusivujen otiskoihin. Keskittyminen taito on urheilussa vähin-

**rallin
vienhätyS**

Suomalaiset menestyivät kielämäättä loistavasti Monte Carlossa. (Autot eivät olleet suomalaisia.) Ralliuutisia kerrottiin etusivun juttuina sanoma-lehdissä ja vieläpä radiossa. Suuri yleisö sai tie-täällä, kuinka on Tappaja-Toivonen tai Carlsson patket. Moottoriruheilu sai mainostaa kansallis-ylpeyden avulla. Sehän on hyvä.

Ralliautoa on viritettä monta vuorokautta ennen kilpailua, usein on mukana aivan uusiakin autoja, joskus jopa sisäännajamattomia. Tehdas-ajajat saavat tehtaalta autonsa, joihin on lisätty usein parikymmentä hevosvoimaa tehoa yli tavallisen vakiaoiston. Ajaja tuntee hallitsevansa suurta voimaa, joka tekee työn, mutta pyrkii samalla joka hetki ottamaan ylivallan. Ajajan on hallittava autonsa, hän ei saa olla sen uhri. Tässä on ero ralliautoilijan ja tavallisen huijastelijan välillä. Lisäksi on ajajan varottava rasittamasta autoa liikaa, niin ettei se pysyy kunnossa loppuun asti.

Pauli Toivonen oli nuorempana tunnettu siitä, että hän yleensä joko voitti kilpailun tai rikkoi autonsa ylirasituksella, tavallisesti tapahtui jälkimmäinen. Carlsson on saanut lisänimensä siitä, että aikaisemmin hänen lopettaessaan kilpailun oli auto yleensä katolainen. "Sen vain kertoa, ettei siihen koskaan töötä!", hän on sanonut.

Rasitusket ovat elämäksiä, kun ne on voitettu. Ensinnäkin ralliin kuuluu enemmän psyykkisiä rasitusketä kuin useimpin muihin urheilulajeihin, ja toiseksi fyyrisetkin rasitusket ovat pitkäaikaisempia ja siten raskaampia kuin esimerkiksi yleisurheilussa. Useimmat rallit näet kestäävät monta vuorokautta, ja kilpailijat joutuvat valvomaan jännityyneinä ja tarkkaavaisina myös öisin. Lähdeyhdystaukoja on useimmissa rallikilpailuissa, mutta ne ovat lyhyitä, eikä aikaa jää paljon nukkumiseen. Pika-aipaleilla ajetaan huijasti kilpailun loppuun saakka väsymyksestä riippumatta.

Mikä pitää rallimiehen tiellä? Miksei hän lopetta ajamista, kun joutuu onnettomuuteen, menee vuorenrinttää alas kohtisuoraan tai yksinkertaisesti kaarteessa sivuttain lepikköön? Minkä vuoksi kaupunkilainen viitsii viettää useita tunteja lumisen tien varressa kaukana kotoaan, usein yölä? Mikä on rallin ajamisen ja katselimenien vietyssä?

Kilpailija nauttii vauhdista ja omasta ajatustoistaan. Todellista vauhdinhurmua on ajaan lujaan silloin, kun se on vaikeaa. Sisä-Suomen kyläteillä koetaan oikea vauhdinhurma, ei pikateillä. Nopeus sinänsä ei merkitse mitään, vaan auton halitsemisen vaikeus. Ajaja kokkee suurta hydytystä pitäässään auton tiellä. Kovassa vauhdissa vaurallisessa kartteessa. Miellyttävä tunne on jännityksen ja tilanteen selvittämisestä aiheutuvan itsetytyväisen mielihyvän sekoitus, samantapainen tunne kuin muuallaakin urheilussa. Jännitys vain on hyvin paljon voimakkampi, onhan usein henki vaarassa. Tällainen huijastelu tapahtuu sijatuilla pikataipaleilla, jonne ei päästetä ylimääräisiä autoja ja joilla katsojat liikkuvat omalla vastuullaan.

Ei siis voida sanoa, että kuljettaja vain lepää auton tehessä työn. Kun on vihdoin maalissa verestävin silmin ja partaisena, on kilpailu takanapäin, ja rasitukset ovat muuttuneet elämyksiksi. Reitin varrella on tapahdunut paljon sellaista, mitä ei silloin ole ehtinyt ajatellakaan, mutta jo ka nyt palautuu mieleen. Olisi hyvin mielenkiintoista kuunnella rallimiesten juttuja maalissa kilpailun jälkeen, saisi kokea hurja tilanteita hauskaisti kerrottua. Erikseen ovat ne miehet, joiden auto on jossakin kylätien varressa rikkoutuneena tai pensaikossa tai joessa.

Mitä katsoja sitten tekee metsässä? Häն on tullut sinne katsomaan loistavaa ajotaitoa, ihailtavia autoja ja kokemaan rallin tunnelman. Loistavan ajotaidon tunnustaa erityisesti sellainen, joka on itse ajanut autoa ja tuntee sen hallitsemisen vaikeuden kovassa vauhdissa. Onnettomuksia nähdäkseen ei rallia kannata harrastaa. Niitä sattuu suhteellisen vähän, useimmat keskeyttämiset johtuvat autojen rikkoutumisesta.

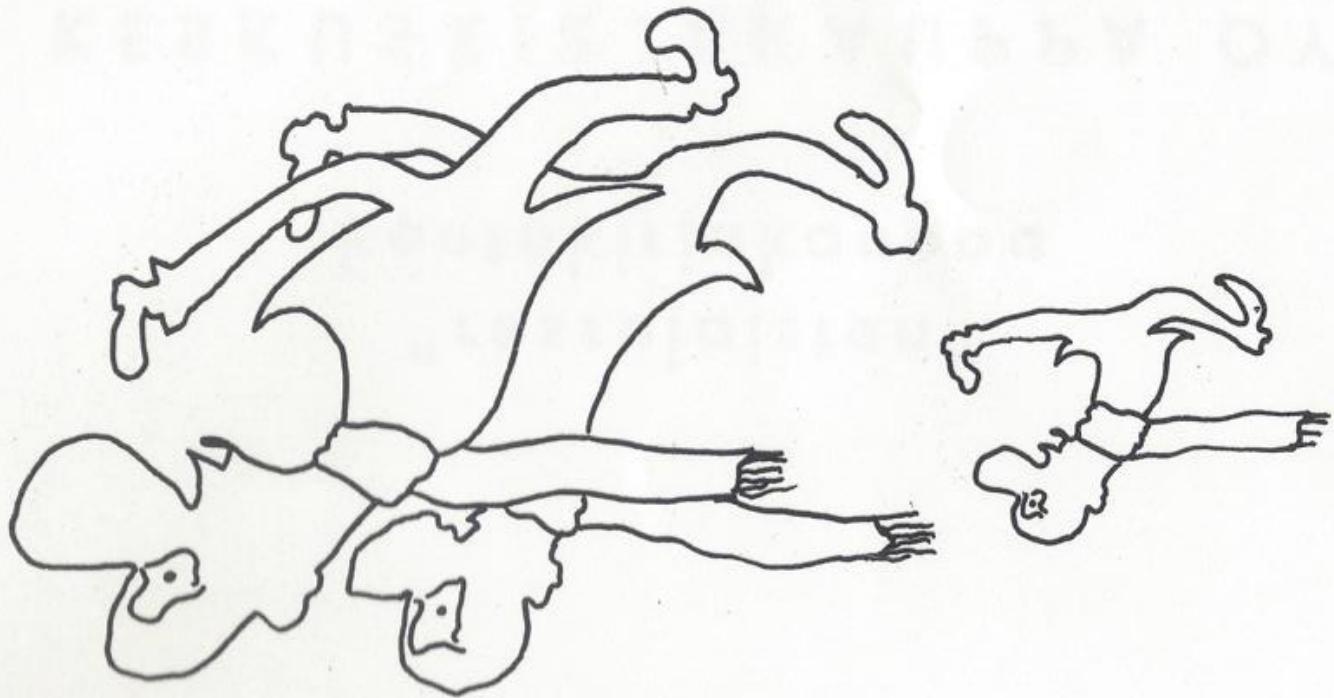
Tunnelma merkitsee paljon. Se alkaa siitä, kun yritetään vähäisten lehtitietojen ja huhupuheiden avulla löytää kartalta jokin läheinen (n. 100 km) kylä, jossa pikataival ajetaan. Jos reitti on suunnilleen tiedossa, voi katsoja suunnitella laaksoita ja niiden välillä vaikka kahvittaukoja. Oisessä metsässä sitten koetaan koko rallin juhla. Katsoja on jättänyt autonsa pikataipaleen alkutai loppupäähän ja kävellyt parhaille katselupaikoille. Mukavim menettely olisi sellainen, että hyvässä ajoin ennen pikataipaleen sulkemista liikenteeltä ajaisi sen läpi ja valikoisi parhaan paikan, johon sitten asettuisi ja katseli kilpailua laiskasti autosta kahvia termospullosta juoden ja autoradiota kuunnen. Tällainen olisi kuitenkin ehkä liian mukavaa, ja tunnelma ei olisi aito. Parempi on seistä metsissä sisäkartteen puolella ja odottaa autoja. Niitä tulee muutaman minuutin väliajoin. Ensin kuuset vain humisevat, mutta sitten alkaa kaukaa kuulua ralliauton ääni. Useimmiten erottaa auton merkin äänen perusteella, kaksitahtisen virityyn Saabin vaikerruksen tuntee heti. Citroenin ääni on täynnä tarmoa, ja Volga saroo nikitanikitikita. Ääni voimistuu nopeasti, sen perusteella voi helposti päätellä, minkälainen maasto on, kun kuullee, kuinka kul-

jettaja vaihtaa, jarruttaa, laskee vapaalla jyrkiä mäkiä ja epäröi hetken ennen pahaa kaaretta. Äänestää kuullee kyllä, koska joku huippuaaja on tulossa, hän ei turhia sure, vaan ajava melko paljon lujempaa kuin on järkevää. Taitokin on kyllä toisenlainen. Mutkan takaa tulee auto, ja valot näkyvät yhtiökkää häikäisevänä kimppuna, tavallisen lyhyten lisäksi on 2—3 lisävalonheitintä. Auto on hetkessä mennyt ohi, mutta katsojilla riittää puhumista siitä, kuinka ajaja on selvittänyt paikan. Auton ääni vaimenee, mutta kuuluu vielä kaukaa, ja toiselta suunnalta alkaa kuulua uusi ääni.

Rallikilpailun katsojakkin siis ioutuu hiukan enemmän vaivautumaan kuin penkkiurheiliä, ja tämän vuoksi ovat elämykset suurempia. Rallikilpailuja ei läriestetä yleisön vuoksi, ja siksi on katsojien nähtävä vaivaa voidakseen nauttia niistä. Niinpä tuntuvatkin sitten ne ihmiset, jotka ovat kerääntyneet jonkin syrjäisen pikataipaleen varrelle, jotenkin läheisiltä. Voidaan puhua rallihengestä. Myös kilpailijat suhtautuvat ystävällisesti yleisöön, voi esimerkiksi huolella kysyä tiejoja reitistä kartanlukijoilta, ja nämä vastavat yleensä miellelään, jos heillä vain on aikaa. Rallimiehet harrastavat myös korkeatasoista hirteishuumoria, he eivät helposti kauhistu. He ovat suorastaan suuria persoonaallisuuskisia.

Timo Lapila

ETTEI STOCKMANNILLE EHTIS
EI NIIN KILRE VOL OLLAKKAN

KATRI AHOLA
valintamyyymälä

Annankatu 20

Purukumiä, hedelmiä, savukkeita,
kahvia, virvoitusjuomia, suikaata,
jäätelöä, lakritsia, makeisia,
säilykkeitä, tikkukaramellejä, piipputupakkaa,
neekerisuuksia, sikaareja, mehutiivistetää,
teetä, pastilleja, pakasteita,
hilloja, pastilleja, pakasteita,
Herkkupuoti JALAKAS —
Ressun elintarvike-elämän keskus

ROTA PAINO OY

koulukirjat

koulutarvikkeet

kaikki samasta paikasta

koulun portilta

kuusikymmentäkuusi metriä

"ressulaisten"
kantakirjakauppa

KESKUSKIRJAKAUPPA OY
Kalevankatu 6, puh. 30425